

Řemeslo, které si mne našlo

Alena Kyrálová

Alena Kyrálová (1979), Sušice

Její rodiče se věnovali tradičnímu sklářskému řemeslu a tím ji velice ovlivnili. Prožila poměrně divoké dospívání. Velký zlom nastal v šestnácti, kdy poznala životního partnera, kterého si po několikaleté známosti vzala za manžela. Mají spolu dva syny. Pracovala jako brusička skla až do zavření annínské sklárny. Ve volných chvílích při mateřské dovolené začala sama pro sebe tvořit tradiční skleněné páteříky. Hluboce tomu propadla a dneska ji to živí. Začala pátrat po historii starých hutí. Tak začaly výpravy do hlubin šumavských hvozdů a hledání starých páteříků, které sloužily mnohdy k inspiraci její tvorby.

Narodila jsem se do rodiny dvou brusičů. Mamka to nedělala tak dlouho, byla dost nemocná, měla prach na plicích, ale taťka brousil až do zavření provozu proslulé annínské sklárny. Ve svých začátcích slýchal vyprávění letitých sklářů „foukačů“, kteří ještě pamatovali slávu staré huti. Brousíval v práci, po práci a občas i v důchodu, udělal si kvůli tomu doma dílničku. Broušení pro něj vždycky byla koníčkem. Občas brousí i dnes, i když je po mrtvici a třesou se mu ruce. Pořád ho to těší a je hrdý, že to nádherné řemeslo ještě nezapomněl. Hodně mne tou láskou ke sklu ovlivnil.

Protože jsem měla být tím vytouženým synem, nevyhnu se mi standardní chlapecké dětství. Roztrhané kalhoty, tu a tam nějaká rvačka, lezení po stromech... V dětství jsme často jezdili za známými na Rokytu. kde jsme zažívali nádherná dobrodružství. Venku v přírodě jsme lítali a plnili různé úkoly a bobříky odvahy. Dodnes si vzpomínám, jak jsem si chtěla zkrátit cestu při jedné takové příležitosti. Řekla jsem si, proč chodit přes most, když jsou ve Vydře tak velké kameny. Nedobrovolně jsem se však vykoukala v jarní vodě a už ani nevím, kdo mne tenkrát vytáhl, ale krásné vzpomínky ve mně zůstanou navždy. Lipensko bylo také nádherné, tam jsme pro změnu jezdili do podnikových chat.

Když jsem dospívala, dost jsem se v tom plácala. Uvažovala jsem o kariéře modelky a měla jsem už domluvené focení ve Spojených arabských emirátech. V tu dobu jsem se ale poznala se svým budoucím manželem, který hodně jezdil na kole, na běžkách a vůbec trávil hodně času v přírodě. Zamílovala jsem nejen do něho, ale i do toho ostatního. Naši nás ke sportu moc nevedly, táta měl názor, že ženská by měla stát u plotny a ne jezdit na běžkách. Dneska k pohybu všeho druhu vedeme i naše dva syny.

Poté, co jsem poznala svého životního partnera, jsem začala poznávat Šumavu trochu jinak. Přespávali jsme pod širákem, při tom jsme nejednou byli svědky nejspíš nočního nájezdu myslivců. Jednou jsme se v noci probudili a připadali si jako na vojenských manévrech, celkem nepříjemná zkušenost. Ale tyto negativní zážitky zastíňují třeba osobní setkání s tetřevem, jeleny, vydrou a jinými

*Večerní Roklanský
potok v roce 2014.
Soutokem s potoky
Modravským
a Filipohuťským
vzniká řeka Vydra.*

zvířecími obyvateli Šumavy. Přiznávám, že občas jsme se octli i tam, kde bychom asi neměli být. K přírodě se ale chovám s největší pokorou a úctou a k tomu se snažíme společně s manželem vést i naše děti. Opravdu doufám, že si z toho vezmou ponaučení a budou se chovat k přírodě a všemu souvisejícímu s velikou pokorou. Protože kdo jiný může dokončit to, co jsme začali?

Než jsem šla na mateřskou, pracovala jsem jako prodavačka a to mne ubíjelo. Ve volném čase jsem se pídila po všem o skle, abych nezblblá. Chodila a jezdila jsem na výstavy a workshopy, četla knihy. Občas se šiklo, že manžel, který jezdil po celé republice, mne mohl vzít s sebou,

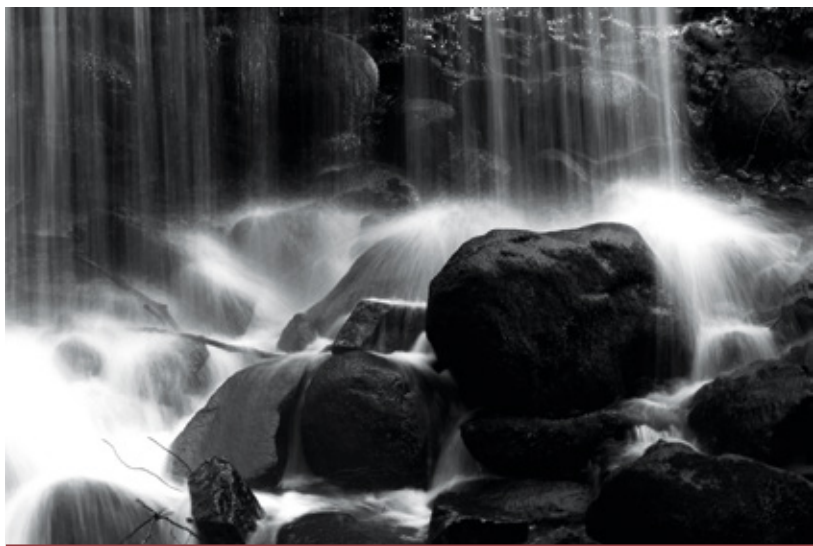
Otec autorky Adolf Puchinger brousí okolo roku 1960 tzv. čočku.

když jel do severních Čech. Nebyla to náhoda, že jsem se tam dostala na workshop, kde jsem si zkusila výrobu páteříků. Obrovsky mne to chytlo. Zjistila jsem, že na Šumavě jsou také výrobci a chtěla jsem mezi ně patřit. Hned jsem si koupila kahan. Na mateřské jsem využila každé chvílky,

kdy děti spaly, abych se dále zdokonalila. Svoje výrobky jsem začala sama nosit a celé řadě kamarádů a známých se líbily. Zájem pomalu rostl a v jednu chvíli jsem si uvědomila, že bych mohla vytvářet něco, co mne obrovsky baví, k čemu mám vztah a co by mne mohlo živit. Nechtěla jsem nikdy být otrokem v práci, která mne nebaví a něco mezi nebem a zemí mi poradilo, že vytvářením a prodáváním páteříků se mohu stát svou vlastní paní a být bytostně spjata se starou Šumavou. Naplňuje mne to víc, než broušení a rytí, je to řemeslo, které si mne našlo.

Páteřící určili i zaměření našich výprav do přírody. Začali jsme cíleně navštěvovat místa zaniklých skláren a těšit se, jestli najdeme nějaké původní korálky. Nejprve jsme vyráželi na Zhůří, okolo Antýglu, do Kašperských Hor (tam se mi ještě nepovedlo žádné objevit) a do Domažlic. Občas se stane, že staré páteříky najdu i tam, kde

*Závoje vody na
Čeňkově pile.*

bych to nečekala. Jdeme krajem a najednou si všimnu povědomých hromad, mám už na to vycvičené oko. Když je rozhrabu, většinou nějakého najdu. Tuhle jsem dokonce našla páteříky přímo na cestě z Turnerovy chaty na Zhůří. Vyplavil je tam zřejmě déšť z hromad sklářského odpadu.

Je to veliké dobrodružství, navíc nás to přivádí na místa, kam bychom se jinak pravděpodobně nikdy nepodívali. Staré korálky mi slouží i jako zdroj poznání, kudy se ubíralo tradiční šumavské sklářství a ovlivňují mne i v mé tvorbě. Skrze ně se cítím být spjata s dávno mrtvými pracovníky zaniklých hutí, jež šířily slávu šumavského skla do celého světa.

Posledních několik let se Šumava probouzí, na zapomenutých horských loukách se začínají opět pást ovce a krávy. Zviditelňují se tradiční řemesla a turistický ruch narůstá. Ale všichni bychom si měli uvědomit, co dělat v přírodě. Neskutečně mne vytáčí lidé, kteří si přinesou svačinku v obalu na krásné místo, ale obal už zpátky neodnesou. A to je jen obal! Tady je před námi ještě mnoho práce. Vážím si všeho živého, ať je to keř, strom, beruška, pavouk, nebo jiný živočich. Některá lidská zvířata ale ráda nemám!!! Možná by nebylo špatné, kdyby se na Šumavu vrátili medvědi...

Miluji, když jdu sama lesem a vnímám, jako by si stromy, možná i celý les povídal. Mám pocit, že mě stromy sledují s takovou vážnou bdělostí. Možná je to jen v mojí hlavě, ale zdá se mi, že si vyprávějí příběhy. Co asi viděly, slyšely a cítily? Třeba když do jednoho stromu uhodil blesk a sousední mladý buk ho ovinul, připadá mi, že možná proto, aby nespádl a pomáhá mu přežít. Některí, a je jich většina, jsou zde daleko déle než my. Pamatují, co nikdo jiný. Například buk stojící nedaleko staré cesty pod Zhůřím, kterou už dávno nikdo nechodí. Netroufnu si odhadnout, kolik má za sebou let, ale rozhodně musel znát staré Šumaváky, kteří se narodili už v předminulém století. Z jeho kořenů vyrůstají další mladé buky, asi jeho děti. A že jich má! Nejsilněji vnímám skrytý život lesa v místech, kde je zanechán samovolnému vývoji bez zásahů člověka. Tam mívám pocit, že se stromy starají jeden o druhého. Když tam chodíme s dětmi, vymýšlíme si příběhy, co všechno mohly stromy vidět a zažít. Děti se toho nemohou nabažít a někdy v tom pokračujeme i po návratu domů.

Když vznikl Národní park Šumava, vnímala jsem některé skutečnosti se smíšenými pocity. Na jedné straně jsem cítila důležitost ochrany šumavské přírody, na druhé straně mi některé věci hodně vadily. Mrzí mne třeba, že stále nejsou otevřeny některé přechody do Německa, které dříve normálně fungovaly, a také, že otevření hájovny na Březníku se tak táhne. Přes to přese všechno vnímám Národní park Šumava jako garanta zachování relativně neporušené přírody pro nás, pro naše děti a vnuky.

Život přináší události, které úplně převrací naše hodnoty a směřování. Jedním z nejdůležitějších momentů v životě pro mne bylo narození našeho prvního syna a pak samozřejmě i toho druhého. Priority byly najednou naprosto jasné. Tři roky po narození našeho prvorozeného umřela maminka mého muže na rakovinu. Každá jsme byla svá, ona se mi často snažila pomoci, ale dělala to tak, že jsem to v tu chvíli nepoznala. A pak už bylo pozdě. Bohužel jsem jí spoustu

*Je to vstup do jiné
dimenze nebo
brána do ráje? Ani
jedno ani druhé,
nebo možná obojí
najdete na cestě
od Gerlovy Huti ke
Kepelskému Zhůří.*

věcí nestihla říct. Pět let nato mi umřela moje kamarádka. V dětství jsme spolu měly krásný vztah, ale pak jsme každá měla tak odlišné názory, které zapříčinily, že jsme spolu dlouho nemluvily a daly se znovu dohromady až rok před její smrtí. Zaplať Bůh, tady jsem to stihla. Ta dvě zrození a ty dvě smrti mne hodně změnily. Od té doby vnímám všechno kolem sebe jinýma očima. Možná, ale to nemohu s jistotou říct, mne to přivedlo k tomu, co vytvářím teď. Snažím se do všech svých korálků a výrobků dát něco ze sebe, aktuální pocity a nálady. Velice mne ovlivňuje ale

i počasí a roční období. Velikou inspirací jsou mi i naši předci, kteří dělali neuvěřitelné věci bez moderních technologií. Ale i oni přírodu využívali, jak mohli. Pro sklárny káceli stromy a když je v okolí skláren vykáceli, tak jednoduše výrobu přesunuli. Takže vlastně, o co byli lepší nežli my? Všechno je to koloběh, který se opakuje. Něco umře proto, aby se mohlo zrodit něco nového. V tuto chvíli mne napadá citát Antonia Gaudího: „*Příroda je stále otevřená kniha a jen v ní opravdu stojí za to číst.*“ Pojďme si tedy všichni společně pozorně číst a učit se, co nám Šumava píše.

